

Tadeusz Sarnowski

Z problematyki pracy organów dyscyplinarnych adwokatury

Palestra 18/8-9(200-201), 108-110

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z problematyki pracy organów dyscyplinarnych adwokatury

W dniu 30 marca 1974 r. odbyła się narada członków Wyższej Komisji Dyscyplinarnej poświęcona zagadnieniom usprawnienia organizacji i działania komisji dyscyplinarnych oraz omówieniu problematyki związanej z polityką dyscyplinarną. Odzwierciedleniem aktualnego poziomu etycznego i zawodowego adwokatury jest analiza wyników postępowania dyscyplinarnego w 1973 r.

W roku 1973 wpłynęły do WKD 43 sprawy z odwołaniami. W porównaniu więc z rokiem 1972, w którym było 69 takich spraw, nastąpił znaczny spadek wpływu spraw. W wojewódzkich komisjach dyscyplinarnych w roku 1972 było do osądzenia 151 spraw, a w roku 1973 było takich spraw 139, a więc również i tu nastąpił spadek. Są to niewątpliwie objawy pozytywne, gdyby nie fakt, że pewna liczba spraw, w których orzeczenia wojewódzkich komisji dyscyplinarnych — ze względu na wymiar kary dyscyplinarnej — mogły budzić poważne wątpliwości, nie została zaskarżona przez rzeczników dyscyplinarnych do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej. W konsekwencji, w niektórych sprawach konieczne było korzystanie przez Prezydium NRA z drogi rewizji nadzwyczajnej do Sądu Najwyższego, aby skorygować niewłaściwe orzecznictwo.

Analiza rodzajowa orzecznictwa dyscyplinarnego dotyczącego orzeczeń dziekańskich, orzeczeń komisji dyscyplinarnych i orzeczeń Wyższej Komisji Dyscyplinarnej wskazuje na to, że — ogólnie biorąc — przewinienia mają w zasadzie charakter drobny. Jednakże wśród stwierdzonych przewinień najwięcej liczbowo było przewinień z powodu naruszenia obowiązków zawodowych. Tak więc spośród 43 zarzutów rozpoznawanych w trybie odwoławczym w roku 1973 przez WKD przewinienia kształtowały się następująco:

1) naruszenie obowiązków zawodowych	— 10
2) naruszenie wolności słowa	— 4
3) niewykonywanie poleceń organów samorządu	— 4
4) naruszenie godności zawodu	— 4
5) pobieranie wynagrodzenia poza kasą zespołu adwokackiego	— 2
6) naruszenie obowiązków rodzinnych	— 2
7) naruszenie nietykalności osobistej	— 4
8) naruszenie wolności słowa w piśmie	— 4
9) przyjęcie sprawy poza zespołem adwokackim	— 1
10) inne różne	— 8

Na tle rozpoznawanych spraw odwoławczych stwierdzono uchybienia organizacyjne w pracy komisji dyscyplinarnych. Do najpoważniejszych niedociągnięć w tym względzie należy zaliczyć: 1) niedoręczanie lub nieterminowe doręczanie odpisów orzeczeń stronom, 2) niedoręczanie odpisów odwołań stronom, 3) niestaranne i nieczytelne sporządzanie protokołów rozpraw, 4) przewlekłość postępowania będąca wynikiem odraczania rozpraw z błahych powodów, nieprzygotowania sprawy do merytorycznego rozpoznania (brak akt sądowych, zwrotek o doręczeniu wezwań itp.), 5) lakoniczność i ogólnikowość uzasadnienia orzeczeń budząca zastrzeżenia.

Analiza orzecznictwa dyscyplinarnego wykazuje duże rozbieżności w ocenie rodzajowo podobnych, a nawet jednakowych przewinień przez różne komisje dyscyplinarne. Rozbieżności w ocenie szkodliwości społecznej czynu i wymiaru kary są

niejednokrotnie rażące. Tak np. za poważne naruszenie obowiązków zawodowych przez adwokata, polegające na dopuszczeniu do uprawomocnienia się wyroku w sprawie karnej i na zaniechaniu wniesienia rewizji lub dopuszczeniu do przedawnienia ścigania z oskarżenia prywatnego, komisja dyscyplinarna w jednej izbie wymierza karę upomnienia, a w innej izbie — karę pieniężną lub karę zawieszenia w czynnościach zawodowych. Nie były to wypadki sporadyczne. Stan taki wynika z braku odpowiedniej polityki dyscyplinarnej, i to zarówno w poszczególnych izbach, jak i w skali ogólnopolskiej.

W dyskusji nad poruszonymi wyżej problemami dyscyplinarnymi zabierało głos kilkunastu członków WKD.

W celu dalszego usprawnienia organizacji pracy w komisjach dyscyplinarnych oraz stworzenia zasad jednolitej polityki dyscyplinarnej zgromadzeni członkowie WKD podjęli uchwały następującej treści:

- 1) zebrani członkowie WKD uznają za celowe włączenie członków Wyższej Komisji Dyscyplinarnej do sprawowania nadzoru nad działalnością wojewódzkich komisji dyscyplinarnych stosownie do § 5 rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.XII.1964 r. przez powierzenie im czynności wizytacyjnych w miarę potrzeby oraz brania udziału w naradach członków wojewódzkich komisji dyscyplinarnych;
- 2) zebrani uznają za celowe podjęcie starań o należyte stosowanie zasad jednolitej polityki dyscyplinarnej przez orzecznictwo Wyższej Komisji Dyscyplinarnej i szerszą publikację tego orzecznictwa na łamach „Palestry”. W tym celu zebrani postulują również dokonywanie okresowej analizy orzecznictwa Wyższej Komisji Dyscyplinarnej i wojewódzkich komisji dyscyplinarnych oraz informowanie członków WKD i prezesów KD o wynikach tej analizy — w drodze komunikatów — przynajmniej raz na pół roku lub w miarę potrzeby częściej.

W celu dokonywania tej analizy i opracowania projektów informacji powołany został Zespół w składzie następującym:

- 1) Przewodniczący: adw. Władysław Sutkowski — wiceprezes WKD
- 2) Członkowie: adw. Antoni Cengel, członek WKD, adw. Wacław Kozłowski, członek WKD, adw. Wacław Fijałkowski, członek WKD, i adw. Tadeusz Święcki, członek WKD.

Na kształtowanie się postawy etyczno-zawodowej ma wpływ wiele czynników. Stały spadek liczby przewinień dyscyplinarnych od kilku lat oraz zmniejszenie się liczby przewinień o charakterze wyjątkowo poważnym, kwalifikujących się do orzeczenia za nie surówych kar dyscyplinarnych (pozbawienia prawa wykonywania zawodu czy wydalenia z adwokatury), jest wynikiem nie tylko działalności organów dyscyplinarnych, ale także wynikiem pracy wszystkich organów samorządu adwokackiego. Działalność tych organów dotycząca poprawy warunków lokalowych, organizacji pracy zespołu adwokackiego i samego adwokata, stałej poprawy warunków socjalno-bytowych, systematycznej akcji szkoleniowej, działalności organów wizytacyjnych, a w szczególności CZW w dziedzinie kontroli pracy zawodowej, oraz wiele innych wprowadzonych ostatnio usprawnień w zakresie organizacji i technizacji pracy adwokata — wszystko to w sposób wysoce korzystny zaważyło na prawidłowym kształtowaniu postawy społeczno-politycznej i zawodowej adwokata i miało zasadniczy wpływ na pozytywne zmiany w zakresie postaw zawodowo-etycznych adwokatury. Niemniej jednak odcinek postępowania dyscyplinarnego, będący niejako barometrem etyczno-zawodowym adwokatury, ma i będzie miał zawsze poważne i odpowiedzialne zadania do spełnienia, mianowicie kształtowanie właściwych postaw etyczno-zawodowych i ochronę zawodu przed tymi członkami korporacji, którzy

przez popełniane przewinienia podrywają zaufanie do zawodu adwokata, a tym samym i do wymiaru sprawiedliwości, którego współczynnikiem jest adwokatura. Dlatego też sprawna organizacja i praca organów dyscyplinarnych jest jednym z podstawowych warunków prawidłowego spełniania samorządowych funkcji organów adwokatury.

Adw. Tadeusz Sarnowski

PYTANIA I ODPOWIEDZI PRAWNE

PYTANIE:

Jeden z adwokatów zapytuje, czy sąd może badać merytoryczną zasadność aktów własności ziemi, wydanych przez właściwe organy rolne na podstawie ustawy z dnia 26.X.1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych?

W konkretnej sprawie decyzja uwłaszczająca stwierdziła nabycie na mocy tej ustawy, oznaczonej nieruchomości rolnej przez dwóch współwłaścicieli, a znajdującego się na tej nieruchomości budynku — przez trzech współwłaścicieli, a więc m. in. przez osobę nie będącą współwłaścicielem gruntu. W toku sprawy o zniesienie współwłasności tego budynku powstała wątpliwość, czy wspomniana decyzja w zakresie uwłaszczenia budynku ma jakiegokolwiek znaczenie prawne ze względu na jej sprzeczność z art. 47 § 1 k.c., według którego część składowa rzeczy nie może być przedmiotem odrębnej własności i innych praw rzeczowych. W związku z tym wyrażono pogląd, że na podstawie takiej decyzji administracyjnej nie mogła powstać współwłasność budynku i że wobec tego sprawa o zniesienie tej współwłasności jest bezprzedmiotowa. Zdaniem jednak autora postawionego pytania prawomocna decyzja administracyjna w tym przedmiocie nie może być w drodze sądowej kontrolowana.

ODPOWIEDŹ:

Podzielam całkowicie pogląd autora pytania. W rozprawie pt.: Uregulowanie własności gospodarstw rolnych („Studia Prawnicze”, 1973, nr 38, s. 103) wyraziłem podobny pogląd, a mianowicie, że przy rozwiązywaniu trudnych problemów, jakie się mogą wyłaniać na tle realizacji ustawy z dnia 26.X.1971 r., należy mieć na uwadze podstawową zasadę, iż akt własności ziemi objęty decyzją uwłaszczeniową ma charakter bezwarunkowo wiążący sądy.

Idąc po tej linii rozumowania uważam, że powyższe dotyczy również ewentualnego uwłaszczania nieruchomości budynkowych, a także budynków stanowiących części składowe uwłaszczonych nieruchomości nawet w takiej sytuacji, jak to ma miejsce w omawianej sprawie, a więc